

A woman with long, dark hair is shown in profile, her eyes closed. She is wearing a dark, possibly black, garment. The background is dark with a soft, blue light source on the left, creating a moody atmosphere. The overall tone is contemplative and serene.

Anna Karenina

Anna Karenina

dramatisering av Leo Tolstojs roman

av Christian Lanciai (2013)

personerna:

Grevinnan Vronskaja
Anna Karenina
Alexej Vronskij
Stiva Oblonskij
Katja Alexandrovna Sjtjerbatskij
Darja Oblonskaja
en väninna till henne
en betjänt
en kumpan med Vronskij
Nikolaj Levin
Konstantin Levin
herr Kritskij, student
Marja Nilolajevna
Alexej Karenin
grevinnan Betsy
en gesantfru
en kurir
läkare
barnmorska
Vronskijs bror
Varja, hans hustru
balgäster, teaterpublik, uppvaktning och betjäning

Handlingen äger rum under 1870-talet i Moskva och Petersburg
och på tåg där emellan.

Akt I scen 1. En tågkupé. Två dampassagerare,
den äldre sitter färdigt när den yngre kommer in och tar plats.

Vronskaja Ni förefaller mig bekant.

Anna Jag tror inte vi har träffats förut, men ni känner säkert min man. Alla känner honom. Alexej Karenin vid inrikesministeriet.

Vronskaja Naturligtvis. Och ni är hans berömda vackra hustru. Ni gör skäl för ert rykte.

Anna Jag visste inte att jag hade något. Jag är inte den som syns. Men då kanske jag är bekant med er också.

Vronskaja Grevinnan Vronskaja, änka men med två fullvuxna präktiga söner, den ena ett lovande officersämne.

Anna Jag har också en son, men han är ännu minderårig och enbart förtjusande. Jag borde inte ha lämnat honom ensam.

Vronskaja Varför gjorde ni det då?

Anna Min bror kallade på mig i Moskva. Han har ställt till det för sig igen.

Vronskaja Låt mig gissa. Penningskulder?

Anna Värre än så. (*i förtroende*) Han har varit otrogen.

Vronskaja Det är väl inte hela världen. Det är alla förr eller senare. Det är bara naturligt.

Anna Men hans hustru är mycket upprörd och vill skilja sig.

Vronskaja Hon kommer över det. Så ni ska dit och försöka medla.

Anna Det är inte första gången min bror slarvar.

Vronskaja Han låter som en godmodig människa. Vem bedrog han henne med? En kokerska?

Anna Deras barns tidigare guvernant.

Vronskaja Alltid är det dessa guvernanter. De måste vara ett särskilt attraktivt släkte. De råkar alltid illa ut, då deras arbetsgivare alltid blir förälskad i dem, då de alltid är vackrare än deras hustrur och vanligen jungfrur.

Anna Hon var inte anställd längre. Han begick misstaget att tro att det var säkert att ha henne vid sidan om just för att hon inte längre hade hand om barnen.

Vronskaja Männen tror alltid att det är säkert. De misstar sig alltid och åker alltid fast. De är oförbätterliga. Värre är det om vi kvinnor försöker något.

Anna Ni verkar tala av erfarenhet.

Vronskaja Ack, jag var född till att vara en dam av världen. Jag var rik och vacker och alltid omsvärmad. Naturligtvis kunde jag inte hålla mig till en äkta man. Jag lärde mig tidigt den nödvändiga diskretionen i att umgås med och behålla älskare utan att de åkte fast. Skenet är det viktigaste. Om man bara är mån om att skenet behålls intakt kan man komma undan med vad som helst.

Anna Det är det Stiva aldrig har kunnat göra. Han har alltid åkt fast.

Vronskaja Inget ont i det så länge man står för vad man gjort och blidkar sin gemål med uppriktig ånger och ursäkter. Det är det er bror måste göra.

Anna Hans hustru går inte på det längre. Han har gjort det för många gånger.

Vronskaja Ja, det blir svårare för varje gång. Men har hon något val? Har hon någon annan man? Och hon börjar väl få åldern inne?

Anna Hon har alltid varit trogen. De har fem barn.

Vronskaja Då ordnar det sig. En god moder har inget annat val än att vara trogen för sina barns skull. Hon kommer att låta honom fortsätta slarva.

Anna Jag är rädd för det.

Vronskaja Och ni själv? Ni är ovanligt vacker för att vara hustru till en ämbetsman. Ni har aldrig slarvat?

Anna Jag har aldrig ens försökt. Jag lever bara för min son.

Vronskaja Då är ni en god moder. Men ni borde komma ut mera. Ni är så vacker som om ni alltid suttit i jungfrubur.

Anna Och ni är ovanligt vacker för er ålder.

Vronskaja Jag har aldrig lagt av med att leva. Min livsaptit har hållit mig vid god vigör.

Anna Och vad skall ni göra i Moskva?

Vronskaja Jag skall hälsa på min son. Han har en ny fästmö som han vill presentera för mig.

Anna Har jag tur så kanske jag känner henne.

Vronskaja Katja Alexandrovna Sjtjerbatskij.

Anna Herre Gud! Det är ju min svägerskas syster!

Vronskaja Hon måste då vara bra mycket yngre än er svägerska.

Anna Ja, det är hennes yngsta syster. Hon är bara aderton år och är hela familjens älskling. Även jag betraktar henne nästan som en lillasyster. Men hon har även andra kavaljerer.

Vronskaja Min son slår ut dem med lätthet. Han har allt: pengar, skönhet, en framtid, en självklar karriär, ingenting kan stoppa honom vad han än gör.

Anna Då hoppas jag han menar allvar med min Katja.

Vronskaja Det är det jag är nyfiken på, hur mycket allvar han menar. Jag tillåter inte vad som helst.

Anna Så han är en god och lydig son?

Vronskaja Det om något. Han möter mig vid stationen. Ni får träffa honom där.

Anna Då känner han även min bror, som möter mig.

Vronskaja De har säkert funnit varandra.

(Tåget visslar till som om det började sakta av.)

Anna Är vi redan framme i Moskva?

Vronskaja Det ser inte bättre ut. Tiden går fort när man har trevligt, och man märker inte hur den ilar förbi. Det är då tidlösheten infinner sig. Ni har varit ett synnerligt trevligt sällskap hela vägen. Jag hade inte kunnat få något bättre. Och vi har båda fått skryta om våra söner.

Anna Det har varit ett nöje att få träffa er.

Vronskaja Vi ses säkert igen. Stannar ni länge i Moskva? Så, nu har vi stannat.

Anna Jag måste genast skynda ut och leta efter min bror. *(går ut, ropar:)* Stiva!

Vronskaja Synd på en sådan skönhet att vara fjättrad vid en ämbetsman. Nå, här är min granne son.

Vronskij (kommer upp i kupén) Allt väl, mor?

Vronskaja Fullständigt.

Vronskij Vem var den vackra damen som jag såg komma ut från din kupé?

Vronskaja Ingenting för dig. Hon är gift med en ämbetsman.

Vronskij Synd på en sådan skönhet.

Vronskaja Det tänkte jag också, men hon har en son.

Vronskij Hon verkade inte särskilt gammal.

Vronskaja Hon måste ha blivit bortgift alldeles för tidigt. Men hon var ett idealiskt resällskap. Jag skulle kunna resa jorden runt med henne utan att riskera att få det tråkigt en enda dag.

Vronskij Ja, så såg hon ut.

Anna (kommer tillbaka) Jag ser honom ingenstans.

Vronskaja Detta är min son Alexej. Han kan hjälpa er finna honom.

Vronskij (kysser Annas hand) En ära, madame. Vem skall jag finna åt er?

Vronskaja Hennes bror, som är din blivande svåger.

Vronskij Stiva Oblonskij?

Anna Ja, det är min bror.

Vronskij Ett ögonblick, madame. (*skyndar ut igen*)

Vronskaja Han är den perfekta gentlemannen. Han gör vad som helst för en dam.

Anna Det gör min bror också, men han är ingen gentleman.

Vronskij (utanför) Stiva! Din syster är här!

Anna (lutar sig ut) Stiva!

(*Stiva kommer in och omfamnar Anna.*)

Stiva Välkommen, syster! Du kommer som en räddare i nöden! Stackars Darja har tagit det hårdare än någonsin. Men gott resällskap har du funnit dig, ser jag.

Vronskaja Vi har haft utomordentligt gott utbyte av varandra hela vägen. Mer lyckträff än sammanträffande.

Stiva Det gläder mig. Kom, syster. Katja längtar efter dig.

Vronskij På återseende, madame. (*kysser hennes hand igen*)

Anna Jag hoppas det. (*avlägsnar sig hastigt*)

Vronskaja Hon är ingenting för dig, min son. Hon är alldeles för högt stående.

Vronskij Jag har ingen tanke åt det hållet, mor. Jag har ju min Katja.

Vronskaja Och menar du allvar med henne?

Vronskij Det blir en senare fråga.

Vronskaja Hon är bara aderton år. Var försiktig med så unga oskulder. Med alla dina fördelar har du ändå inte råd att begå misstag.

Vronskij Jag ämnar inte begå något misstag.

(*Ett skri utanför från flera människor.*)

Vronskaja Vad står på?

Vronskij Någon olycka.

Anna (kommer plötsligt in igen) O så gräsligt! (*ifrån sig*)

Vronskaja Vad var det?

Stiva (kommer in och försöker trösta sin syster) En stationskarl. En vagn backade, och han kom emellan. Han var kanske berusad. Han skulle bara slå på hjulen när tåget backade utan förvarning.

Anna Så förfärligt! Han blev fullkomligt krossad!

Vronskij Kan vi göra något?

Vronskaja Han har säkert en änka. Gå och skänk ett bidrag till begravningen. De har kanske inte råd med en sådan. (*Vronskij ut igen*)

Stiva Det är över, Anna. Sådana olyckor händer dagligen.

Anna Inte så att jag får se det själv! Det är ett dåligt omen!

Stiva Var inte vidskeplig. Kom nu. (*till Vronskaja*) Ursäkta oss.

Vronskaja Hon kommer över det. (*Stiva hjälper den chockade Anna ut.*)

Vronskij (*in igen*) Det ordnar sig, mor.

Vronskaja Vad gav du?

Vronskij 200 rubel till änkan.

Vronskaja Rätt så. Det hedrar dig. I nödsituationer är välgärningar alltid på sin plats. Låt oss nu äntligen komma härifrån.

(*Vronskij hjälper ut sin moder.*)

Scen 2. Vid middagsbordet hemma hos Oblonskijs.

Katja Jag är så glad att du är här, Anna!

Stiva Min syster ställer alltid upp för sin trasslige bror.

Anna Det skulle ett nödrop till för att jag skulle våga lämna min son ensam.

Katja Har han aldrig varit ensam förut?

Anna Nej, faktiskt inte. Jag har alltid varit hos honom.

Stiva Det är världens vackraste pojke, men så har han också världens vackraste mor.

Anna Sätt mig inte på någon piedestal, för all del! Jag är dödlig som alla andra.

Darja Vi är verkligen tacksamma för din självupppoffring för vår skull, kära svägerska. Det såg illa ut, men du lyckades skingra alla moln och få ovädret att gå över.

Katja Du måste ha oanade diplomatiska talanger, Anna.

Anna Jag känner min bror. Jag bad honom bara ta sitt vett till fånga och krypa till korset, och förståndig som han innerst inne är så gjorde han det.

Darja Han har ångerfullt bett mig om ursäkt och förlåtelse. Jag hoppas bara det inte händer igen.

Stiva Vi har inga fler avlagda guvernanter att förföra.

Darja Stiva!

Anna (*godmodigt*) Han skämtar bara.

Katja Du kommer väl på den stora balen nästa vecka?

Anna Måste jag?

Katja Jag ber dig.

Anna Varför?
Katja För att du är den du är. Du skulle lysa upp hela tillställningen. Det är ingen vanlig bal utan en sådan bal där man alltid har roligt.
Anna Finns det sådana baler?
Katja Du låter som om du alltid haft tråkigt på dina baler. Du måste ha haft otur.
Anna Nej, det bara inte existerar sådana baler för mig där det går muntert till.
Katja Har du höga krav och saknar tålamod, eller är du melankolisk?
Anna Kanske alla tre, mitt hjärta. Men för din skull skall jag komma. För mig blir du den som upplyser balen.
Katja Tack, syster. Jag föreställer mig dig i lila.
Anna Varför lila?
Katja Det skulle passa dig.
Anna Varför?
Stiva Violettt är en högtidlig färg som används till solenna tillställningar som begravningar. Det är näst efter purpur den allvarligaste färgen.
Anna Själv föredrar jag alltid svart.
Katja Är det för att ditt hår är svart?
Anna Nej, men det passar mitt väsen.
Stiva Anna har oanade djup i sitt hjärta, kanske avgrunder.
Anna Det har vi alla.
(En betjänt kommer in och viskar något i Darjas öra.)
Darja Vad vill han?
betjanten Han ville bara ha uppgifter om middagen nästa vecka för den berömde...
Darja Är han inte kvar?
betjanten Nej, han gick när han fått uppgiften.
Stiva Vad är det?
Darja Unge greve Vronskij har just hedrat oss med ett besök men gått igen utan att visa sig.
Stiva Typiskt dessa militära ungtuppar av *la jeunesse dorée!*
Katja Vad är det, Anna?
Anna Ingenting. Vi möttes på tåget hit. Hans moder var min kupékamrat, och han kom och hämtade henne.
Katja Så ni känner varandra?
Anna Vi har bara setts.
Stiva Hans mor hörde till de stora firade skönhetererna i sin ungdom. Hon hade tillbedjare överallt och avfärdade aldrig någon av dem.
Darja Stiva!
Stiva Var lugn, älskade. Jag kom aldrig vid henne. Det var före min tid.
Katja Men varför kom han inte in och visade sig? Det är ju mig han uppvaktar!
Stiva Han hade kanske bråttom.
Darja Han kommer tillbaka en annan gång när vi inte sitter till bords.
Stiva Vi har alltid ett extra kuvert om någon kommer, och det vet han.
Darja Ja, det vet han.

Stiva Kanske han visste att Anna var här på en diplomatisk mission av känsligt slag.

Darja Stiva!

Stiva Jag bara spekulerar.

Katja Jag är glad att du vill komma på vår bal, Anna.

Stiva Du bor naturligtvis här under tiden.

Anna Nu när jag väl är här är det väl lika bra att jag passar på att uppfylla alla era önskningsar, så att jag sedan kan fara hem i ro igen till mina plikter.

Stiva Och din framstående man.

Darja Och din son.

Katja Skål, syster, för balen!

(Anna besvarar skålen, och hon och Katja förstår varandra.)

Scen 3. Balen. Utomordentlig festprakt.

Vronskij Vad sägs om detta? Vilken maskerad! Vilken exemplarisk fåfänga! Vilken högtidsorgie! Alla har klätt ut sig till det finaste de vet och försökt förädla sig själva till sitt eget ideal men bara utvärtes. De förblir bara tillgjorda ytlighetsdockor allihop.

en kamrat Vi är här för att roa oss. Så låt oss roa oss.

Vronskij Minsann, det är det jag tänker göra. Alla Moskvas vackraste damer är här i kväll och en extra från Petersburg.

kamraten Vem är det?

Vronskij Drottningen.

kamraten Är du inte förlovad?

Vronskij Inte ännu.

Stiva (kommer fram) Där är du, Vronskij, oförskämt överlägsen i din grannhet som vanligt. Du har väl inte glömt Katja?

Vronskij Varför frågar du det?

Stiva Hon har gett en trogen friare korgen för din skull.

Vronskij Jag visste inte att hon hade andra friare redan. Hon är ju bara aderton år. Vem var så framfusig?

Stiva Min barndomsvän Konstantin Levin.

Vronskij (skrattar) Den där lufsige vagabonden? Den där luskoftade björnen som luktar löss? Den där så kallade godsägaren som bara kan umgås med bönder och djur? Hur i all sin dar vågade han sig in till staden?

Stiva För att fria till Katja. Han har älskat henne länge.

Vronskij Och hon gav honom korgen? Det måste ha varit ett tafatt frieri. Jag kan just tänka mig hur han stammade och gjorde bort sig.

Stiva Jag ville bara påminna dig om att det är dig hon älskar.

Vronskij Jag får väl inkludera henne i mitt dansprogram då. Pass på. Här kommer drottningen.

(Anna gör entré klädd i svart sammet med vita venetianska spetsar, pärlhalsband och violer i håret och i skärpet.)

Katja (kommer ivrigt fram till henne) Jag är så glad att du ville stanna över balen! Men jag hade väntat dig i lila.

Anna Det här är hur jag brukar uppträda på baler. Är du besviken?

Katja Tvärtom. Nu förstår jag dig bättre.

Darja (till en väninna) Smak saknar hon då inte. Den svarta sammeten framhäver det dramatiska i hennes skönhet. Inte konstigt att hon sällan visar sig på baler. Hon kunde bedömas som farlig för sin omgivning.

väninnan Det är hon. Se på Vronskij.

(*Vronskij kommer fram och bjuder upp Anna.*)

Darja Den grannaste kadetten attackerar genast det högsta målet, som här är skönheten. Har han redan glömt Katja?

väninnan Det verkar så.

Darja Lyckligtvis finns det andra som vill dansa med Katja. Det här skulle ha varit hennes livs stora kväll.

väninnan Hur så?

Darja Hon gav en friare korgen i förväntan på ett frieri från Vronskij.

väninnan Alltför många åtrår ett så attraktivt parti som Vronskij. Alla vill ha honom, men han verkar inte vilja ha någon.

Darja Han har uppvaktat Katja.

väninnan Han har uppvaktat många i sin jakt på den rätta vittringen, någon som inte skulle tråka ut honom. Han kommer att sluta som Jevgenij Onegin.

Darja Hans mor var likadan. Hon provade allt och förlorade allt.

väninnan Jag känner grevinnan Vronskaja. Hon är fortfarande farlig som kvinna.

Stiva (för sig själv) Något är på tok. Vronskij tycks helt ha glömt bort Katja, medan han vägrar lämna min syster i fred. Det luktar illa. Har han inget omdöme?

Darja Har du sett Katja, Stiva? Hon är försvunnen.

Stiva Jag såg henne just försvinna ut från balsalen. Hon såg gråtfärdig ut.

Darja Hon har nekat fem kavaljerer mazurkan i tron att Vronskij skulle reservera den för henne.

Stiva Har han dansat med henne alls?

Darja Bara en vals, som avbröts. Jag måste åtgärda det här. Hon får inte avbryta balen och åka hem olycklig.

Stiva (för sig själv) Anna, vad tänker du på? Vronskij är för ung och ansvarslös för dig. Han är bara en kicksökare, medan du har en av rikets mest ansvarskännande män som din man. Var för Guds skull inte lika dum som jag.

Anna (till Vronskij) Ni ägnar mig alltför mycket uppmärksamhet.

Vronskij Det är meningen.

Anna Jag är inte värd det. Jag är gift.

Vronskij Det gör er inte mindre värd. Det är ingen prisnedsättning.

Anna Hur mycket är jag värd?

Vronskij Allt.

Anna Det är bäst att jag inte stannar till supén.
Vronskij Tänker ni fara tillbaka till Petersburg i morgon?
Anna Det verkar så. Nå, ni har missat ert tillfälle till en mazurka med Katja. Där dansar hon med en annan.
Vronskij Hon lär ha refuserat fem för min skull men fick ändå en annan.
Anna Skulle ni inte ha förlovat er med henne i kväll?
Vronskij Hon hoppades det, men hon är för ung. Hon hinner, och hon har andra friare.
Anna Avstår ni?
Vronskij Inte från er.
Anna Det blir ingen mazurka med mig. Jag dansar inte mer i afton.
Vronskij Jag släpper er inte.
Anna Jag släpper er som en alltför het potatis. Ni är oemotståndlig.
Vronskij Jag vet. (*Anna går och försvinner omedelbart från balen.*)
Stiva Vronskij, vad går det åt dig? Du förolämpar alla damer i kväll. Katja nonchalerar du, ingen annan dam vill du dansa med heller, och Anna skrämmer du bort, så att hon inte stannar till supén. Vad går det åt dig?
Vronskij Jag är sådan.
Stiva Hur då?
Vronskij Behöver du fråga? Du vet väl hur du själv är? (*går*)
Stiva Och det här skulle ha blivit Katjas största kväll! Jag hoppas hon inte körde ner gamle vännen Levin alltför djupt ner i diket.
Darja Katja är färdig för i kväll. Hon får inte ut mera av balen.
Stiva Nej, jag har märkt det. Vi åker väl hem då?
Darja Din syster lämnade också balen abrupt. Kände hon sig förolämpad av Vronskij?
Stiva Nej, men alla andra gjorde det.
Darja Jag är nästan glad att han lämnade Katja i fred.
Stiva Jag också. Kom, käraste.
(De finner reda på Katja och lämnar balen, som fortsätter.)

Akt II scen 1. Nikolaj Levins lusiga bostad.

Nikolaj Vad är det för dumheter du pratar? Du vet ju inte vad du säger!
Kritskij Jag försöker bara argumentera och föra en intelligent diskussion, som du hela tiden saboterar med utskällningar
Nikolaj Därför att du vet inte vad du talar om! Har du förstått? Du vet inte vad du talar om!
Kritskij Med kategoriska påståenden kommer man ingen vart i en debatt.
Nikolaj Håll käften!
Kritskij Det kan man inte göra i en debatt.
Nikolaj Du vet ju inte hur man debatterar! Du kan inte debattera!

Kritskij Det blir ingen debatt om den ena hela tiden bara slår ner den andras argument.

Nikolaj Du har inga argument att komma med! (*Det knackar försynt.*) Vem är det?

Konstantin (*stiger in*) Det är bara jag.

Nikolaj Min förlorade broder! Jag har två bröder, och båda är förlorade, men mest förlorad av oss alla tre är jag! Vad tusan vill du här, broder? Fick du inte mitt besked till er båda att ni skulle lämna mig i fred? Har jag någonsin bett er om något annat? Kom inte hit och tyck synd om mig!

Konstantin Jag hörde att du var i stan och ville bara passa på medan du var anträffbar. Vi är ju trots allt bröder.

Nikolaj Vad menar du med 'trots allt'?

Konstantin Trots att du alltid försökt säga upp bekantskapen utan anledning.

Nikolaj Utan anledning, säger han! Skäms ni då inte för mig? Får jag presentera min senaste livskamrat, Marja Nikolajevna, en dygdehora som jag enleverade direkt från bordellen, varför jag drogs inför rätta för brudrov! Är hon inte vacker? De gjorde allt för att försöka fördärva henne, men jag räddade henne, och därför blev jag åtalad.

Kritskij Man blir åtalad för de märkligaste saker i dessa tider.

Nikolaj Och det här är herr Kritskij från Kiev, en god vän till mig och mycket framstående man, som naturligtvis förföljs av polisen för att han inte är en skurk.

Konstantin Vad har han då inte gjort?

Nikolaj Ha-ha! Vad har du uraktlåtit att göra, Kritskij?

Kritskij Polisen är efter mig för att jag inte slutat vara socialist.

Nikolaj Han blev förvisad från universitetet för att han bildade söndagsskolor för fattiga studenter och en förening för att understödja fattiga studenter och blev avskedad som folkskolelärare för att ställas inför rätta för att han undervisat, och så vidare.

Kritskij Och detta är således din bror?

Nikolaj Jag har två bröder. Den ena är hel, och den andra är halv. Detta är helan, en odräglig godsägare som äger sina bönder och bedriver slaveri samt misshandlar djur, men den andra brodern, halvan, är värre. Han är universitetsprofessor och fullständigt korrumperad. Jag har sagt upp bekantskapen med honom, och det måste min halvbror också göra om han vill umgås med mig.

Konstantin Jag säger inte upp bekantskapen med någon av er, för ni är båda mina bröder.

Nikolaj Hör hur rörande trogen han är sin misslyckade familj! Ändå vill han inte bilda familj själv, kanske för att han tagit sina bröder som varnande exempel.

Konstantin Inte alls. Jag friade helt nyligen.

Nikolaj Och varför ville hon inte ha dig?

Konstantin Hon älskade en annan.

Nikolaj Är du säker på att det inte var för din tafatthet, din lufsighet, ditt erbarmliga yttre som dåligt härmar mitt eller din omöjlighet i sällskapslivet?

Konstantin Min rival var det perfekta partiet, en lysande officer med rikedom.

Nikolaj Ha-ha! Du förlorade mot en sol-och-vårare! Då var din hynda ingenting att ha, som kunde falla för en sådan. Gör som jag och plocka en bättre utbildad människokännare från närmaste bordell, där det alltid finns slavar som behöver släppas ut innan de släpps ut när befrielsen kommer för sent, som Marja Nikolajevna här, ett dygdemönster i horväg.

Konstantin Hur mår han, Marja Nikolajevna? Han hostar och verkar febrig.

Marja Han dricker för mycket vodka.

Nikolaj Det gör alla ryssar, och det skall alla ryssar göra, för annars är de inte ryssar. Peter den store tvingade dem till det, den störste och jävligaste av alla tsarer. Vi kommer inte att lyckas störta det onda tsardömet förrän det äntligen kommer ett beskedligt och kärleksfullt helgon på tronen, och då kommer vi sedan att för alltid ångra det.

Marja Han har delirium ibland.

Konstantin Jag förstår.

Kritskij Det är inte så illa som det ser ut. Han kan faktiskt resonera ibland.

Nikolaj Men det kan inte du, din absurda analfabet!

Kritskij Han förolämpar mig hela tiden, men det betyder ingenting.

Marja Du borde inte dricka så mycket, Nikolaj.

Nikolaj Håll käften! Ge mig flaskan! (*grabbar om flaskan och dricker direkt*)

Kritskij Jag är rädd att ni kom i ett olämpligt ögonblick för att träffa er bror.

Konstantin Jag ville bara se att han ännu levde och kände igen mig. Jag kommer tillbaka en annan gång.

Nikolaj Ja, gå med din medkänsla till någon annan som bättre behöver den! När din rival skändat din fästmö, till exempel, kan du återuppta henne igen.

Konstantin (tålmodig) Jag kommer tillbaka, broder. (*bryter upp*)

Nikolaj (efter honom) Som du vill, på egen risk! (*dricker. Marja försöker hejda honom.*)

Scen 2. Hos Oblonskijs.

Stiva Vad är det med alla människor idag? Har de baksmälla allihop?

Darja Låt dem vara, kära Stiva.

Stiva Katja vägrar visa sig mer. Hon påstår att hon har huvudvärk.

Darja Låt henne vara.

Stiva Och Anna, som jag skulle köra till stationen. Vad tusan är det med henne? Barnen vill inte längre leka med henne.

Darja Hon kommer nog.

Stiva Det var väl ändå inte hon som gick för långt igår? Hyser Katja plötsligt agg till henne för att Vronskij förolämpade hela församlingen och Anna och Katja mest av alla?

Darja Sådana karlar kan krossa vilka hjärtan som helst utan att ens märka det. Men här är hon äntligen. Har du också haft en svår natt, älskade?

Anna Nej, jag är bara trött. Det var en ansträngande bal.

Darja Ja, det var det.

Stiva Du var vackrast på hela balen. Så exklusiva skönheter brukar inte uppenbara sig i Moskva men håller sig i Petersburg.

Anna Jag borde ha stannat där.

Darja Nej, mitt hjärta, din insats här var ovärderlig. Utan dig hade vi inte varit en familj längre.

Anna Var är Katja?

Stiva Opasslig.

Anna Det förvånar mig inte. Jag hoppas jag inte har förlorat henne.

Stiva Hon kommer över det. Hon får helt enkelt ta tillbaka den tidigare friaren.

Darja Jag är nästan glad att så skedde. Den där Vronskij har inget sinne för gränser.

Anna Men han är utsökt charmerande och vinnande som gentleman.

Darja Han var ingen gentleman mot Katja.

Anna Nej, han var det mot mig i stället.

Stiva Medge att Katja är litet väl ung för honom. Hon är ju inte alls erfaren medan ho vet vad för erfarenheter han redan har. En äldre och mognare kvinna som du, Anna, kunde kanske lära honom något. Han behöver vägledning.

Anna Det är ett avslutat kapitel. Jag återvänder genast till Petersburg. Varken Katja eller jag behöver se honom mera.

Darja Just det.

Stiva Men vi lär få höra mer om honom. Sådana brukar inte vila på sina lagrar.

Darja Stiva! Hur som helst, Anna, vad Katja än tänker är du och förblir min bästa väninna.

Anna Och ni är mina bästa vänner. Jag har ju ingen annan bror.

Stiva Du får dess värre stå ut med den enda du har.

Anna Och han har åtminstone alltid roat mig.

Stiva När han inte gett dig bekymmer. Jag står alltid i tacksamhetsskuld till din man. Utan honom hade jag nog varit utblottad och en fullständig toffel.

Anna Han bara gav dig något att göra.

Stiva Och det gav mig en självrespekt jag aldrig haft tidigare. Han gjorde folk av mig, och det var din förtjänst.

Anna Sluta nu någon gång berömma mig. Jag upplevde alltid mig själv som orättvist bortskämd. Jag fick allt utan att jag förtjänade det.

Stiva Din skönhet gav dig tur.

Anna Och varför har inte alla samma skönhet? Varför måste jag vara vacker och så många av mina systrar så fula?

Darja Skönheten kommer inifrån, och du har den medfödd. Du har den naturligt inneboende i själen.

Anna I min själ har jag bara funnit avgrunder.

Stiva Din skönhet har aldrig saknat ett outforskligt djup.

Darja Jag ser bara klarhet och godhet i din själ.

Anna Det är kanske bäst att det bara är jag som ser det andra.

Stiva Vi nöjer oss med din vackra personlighet som den är. Ska vi börja försöka hinna i fatt tåget?

Anna Ja, det är bäst. (*vädjande till Darja*) Hälsa Katja så innerligt från mig. Det sista jag ville var att förstöra hennes bal.

Darja Jag vet. Det var inte du som förstörde den för henne. Det var Vronskij. Jag är nästan glad att han gjort sig omöjlig för henne.

Anna Han är ung och har alltför starka vingar för att kunna hålla någon kurs, men han lär sig nog med åren.

Darja En sådan blir aldrig gift. Må Katja lära sig av erfarenhet att se till hjärtat och själen och inte till fåfängan.

Anna Det gör hon säkert.

Stiva Kom, Anna. Tåget väntar inte.

Darja Lycklig resa, och hälsa vår svåger och din son.

Anna Naturligtvis. Tack för allt, kära Darja.

Darja Det är vi som ska tacka dig för allt.

(*Avskedskyssar och avsked.*)

Scen 3. Tågekupén.

(Anna kommer in utschasad, slår sig ner och sluter ögonen.)

Kupén är ganska mörk, och det är snöstorm utanför.

Vronskij kommer förbi i korridoren, får se henne, tar sig tyst in och slår sig ner bredvid henne. När hon vaknar till och blir förskräckt sätter han ett finger på läpparna.)

Anna Jag visste inte att ni också skulle till Petersburg.

Vronskij Mitt hem med min mor finns där.

Anna Men varför är ni här?

Vronskij Min plats är hos er. Jag vill alltid vara där ni är.

Anna Vi är strax framme i Petersburg, Min man möter mig där.

Vronskij Låt honom möta er. Det betyder ingenting.

Anna Han känner er inte.

Vronskij Då får han lära känna mig.

Anna Han har en högt uppsatt ställning.

Vronskij Jag vet.

Anna Vi är strax framme. Det är bäst ni går till er egen kupé.

Vronskij Får jag hälsa på er?

Anna Fråga min man.

(*Vronskij reser sig, hälsar hövligt med en liten honnör och avlägsnar sig.*)

Balen i Moskva var som en mardrömsöppning, som dock öppnade livet för mig. Jag hoppades jag skulle slippa tränga längre in, men den förföljer mig, Jag slipper inte denna möjlighet. Jag trodde att jag skulle lämna kvar den i Moskva, men den är alltför levande. Nåväl, nu är vi framme.

(Tåget stannar. Anna reser sig och går ut på perrongen, där Karenin strax visar sig.)

Karenin Anna! Här är jag!

Anna (för sig själv) De där öronen!

Karenin Är allt väl?

Anna Allt är väl, men jag är trött.

Karenin Naturligtvis. Det är man efter varje resa. Lyckades operationen?

Anna Darja och Stiva är lyckligt förenade igen. Ja, jag lyckades rädda familjen.

Karenin Då var resan väl värd att göra.

Anna Jag antar det. (Med det kostade min själ.)

Vronskij (kommer fram bakom dem) Kunde ni sova tillräckligt på tåget?

Anna (finner sig genast) Ja, jag hade en bra natt på tåget trots snöstormen, tills morgonen kom.

Vronskij Uppvaknanden är alltid obehagliga.

Karenin Vem är detta?

Anna Greve Vronskij.

Karenin Aha! Jag tror vi känner varandra. (skakar hand)(till Anna) Du hade således sällskap med modern ner och med sonen tillbaka? (till Vronskij) Ni kommer utan tvekan tillbaka från er tjänstledighet? (till Anna) Kostade operationen många strida tårar? Är han botad?

Anna Jag hoppas det. Han är åtminstone tillfrisknad och tillnyktrad. Hur är det med min son?

Karenin Han längtar efter dig.

Anna Naturligtvis, som jag längtar efter honom.

Karenin Vi far hem omedelbart. (för handen till hatten som för att avskeda Vronskij)

Vronskij (till Anna) Får jag göra er min uppvaktning?

Karenin Naturligtvis. Vi tar emot på måndagar. (går med Anna) Vilken tur att jag kunde göra mig ledig en halvtimme, så att jag kunde demonstrera min ömhet för dig.

Anna Ömhet är inte något man demonstrerar. Man känner den. Som demonstration är den inte övertygande.

Karenin Jag måste dock få uttrycka den.

Anna (skämtsamt) Det är det jag menar. Den kräver finare uttryck än demonstrationer. (de går)

Vronskij (betraktar dem) Han är inte värd henne. Hon förtjänar en passion som han aldrig kan ge henne. En sådan stel korrekthet kan bara torka ut henne.

Scen 4. Betsys salong.

Betsy Min salong är sig inte lik utan Anna Karenina. Varför visar hon sig mer och mer sällan?

gesantfrun Man säger att hon har förändrats efter sin resa till Moskva.

Betsy Vad hände henne i Moskva?

gesantfrun Hon ordnade upp sin brors tilltrasslade äktenskap.

Betsy Den där libertinen till bror, som aldrig lyckats hålla fingrarna i styr från flickorna, och som har Annas man att tacka för allt?

gesantfrun Ja, det är inte första gången hon har räddat honom.

Betsy Hon är en räddande ängel. Varför älskar då alla att förtala henne?

gesantfrun Därför att alla avskyr hennes urtorre man men älskar henne och ser en möjlighet till förbättring av hennes situation genom det möjliga äventyret med Vronskij.

Betsy Alltid denne Vronskij. Han är fullständigt ansvarslös.

gesantfrun Där är han nu.

Betsy (reser sig och låter Vronskij kyssa hennes hand) Alltid lika välkommen, mitt favoritsalongslejon! Vad har ni nu för nya bravurer att skryta med?

Vronskij Åtskilliga, men jag väntade mig att få träffa Anna Karenina här.

Betsy Hon kommer, och hennes man också. Min salong är ju hennes favoritsalong, och till och med han tycker om den.

gesantfrun Därför att här förställer vi oss inte som i alla andra salonger utan försöker vara uppriktiga med sanningen.

Betsy Så säg mig nu sanningen, greve Vronskij. Somliga säger att ni förföljer Anna Karenina, då ni alltid tycks dyka upp på platser där hon visar sig offentligt för att göra henne sällskap, som till exempel nu senast på operan.

Vronskij Jag kan inte med operan. Jag föredrar Franska Teatern, där man alltid kan skratta åt underhållande komedier.

Betsy Alltså besökte ni operan bara för Annas skull.

Vronskij Ni har mig. Ja, jag vill alltid vara där hon är.

Betsy Och hon misstycker inte?

Vronskij Hennes man har inte sagt något.

Betsy Och vad säger hon?

Vronskij Fråga henne när hon kommer. Hon har allt skäl att vara arg på mig men är det inte.

Betsy Hon skulle aldrig riskera sitt äktenskap och inte hennes man heller.

Vronskij Och inte jag heller.

Betsy Det säger ni nu. Jag känner er.

Vronskij jag vill lära känna henne.

Betsy Jag förstår att hon utgör en lockelse för er. Hon är äldre och besitter en högre mognad, samtidigt som hennes orubbade skönhet och mystiska tillbakadragenhet gör henne oemotståndligt tilldragande för en energisk livets upptäckare och experimentator som ni, men ni är för ung, för grann och för ansvarslös för henne. Ni kan fördärva henne.

Vronskij Det är det sista jag vill göra. Om hon inte mera vill veta av mig, så låt henne göra det klart för mig.

Betsy Här är hon nu.

Vronskij Magnifik som en drottning som vanligt i all sin ädla enkelhet.

Betsy Hon är sen och verkar eftertänksam.

Vronskij Kanske hennes son är sjuk.

Betsy Det tror jag inte. Det är något annat.

Vronskij Jag ska pejla henne.

Anna (kommer rakt fram till Betsy och förbigår Vronskij, som skjutit fram en stol åt henne, kysser Betsys händer) Jag var hos grevinnan Lydia och hade redan tidigare ämnat mig till er men blev uppehållen. Sir John var hos henne, en mycket intressant man.

Betsy Ah, missionären!

Anna Ja, han berättade mycket fängslande om livet i Indien.

gesantfrun Fru Uljanova är alldeles förälskad i honom. Han talar så bra.

en annan fru Är det avgjort att den yngsta fröken Uljanova ska gifta sig med herr Topov?

gesantfrun Ja, det lär vara avgjort.

frun 2 Jag är förvånad över föräldrarna. Det påstås vara ett giftermål av kärlek.

gesantfrun Ett giftermål av kärlek? Vad är det för antediluvianska föreställningar? Vem talar nu för tiden om kärlek?

Vronskij Det där dumma gamla modet lär alltjämt hålla i sig.

frun 2 Illa för dem som alltjämt rättar sig därefter. De enda lyckliga äktenskap jag känner till är resonansäktenskap.

Vronskij Men hur ofta händer det inte att lyckan försvinner från sådana äktenskap därför att en äkta kärlek smyger sig in som tillintetgör allt konventionellt resonemang?

Betsy Jag tror att för att verkligen veta vad kärleken är måste man begå ett misstag och överleva det för att korrigera det. Vad tror ni om saken, Anna?

Anna Jag tror att det finns lika många åsikter om saken som det finns huvuden och likaledes att det finns lika många olika sorters kärlek som det finns hjärtan. Ingenting är däremot svårare att överleva och att korrigera än ett krossat hjärta. (plötsligt till Vronskij) Jag har fått brev från Moskva. Katja är mycket sjuk.

Vronskij (rynkar pannan) Verkligen?

Anna Intresserar det er inte alls?

Vronskij Naturligtvis intresserar det mig. Vad är det för fel på henne?

Anna (går bort till Betsy) Kan ni servera mig en kopp te?
(Betsy serverar henne en kopp te ur samovaren. Hon drar sig utom hörhåll från de övriga.)

Vronskij (kommer upp till Anna) Vad är det med Katja?

Anna De kommer att fara utomlands med henne för hennes hälsas skull. Förstår ni inte? Ni har handlar mycket dåligt.

Vronskij Och vem är då orsaken till att jag har gjort det?

Anna Hur kan ni säga så till mig?

Vronskij Ni vet mycket väl varför. (ler med hela sin charm)

Anna Ni har då inget hjärta.

Vronskij Tvärtom. Mitt hjärta regerar mig.

Anna I så fall låter ni det göra er oregerlig.

Vronskij Vad begär ni av mig?

Anna Att ni reser till Moskva och ber Katja om förlåtelse.

Vronskij Det är er jag älskar och inte henne.

Anna Det förbjuder jag er att göra. Ert ansvar är mot henne, särskilt emedan ni gjort henne sjuk.

Vronskij Det var för er skull. I så fall är ni medskyldig.

Anna Ni drar mig in i något som jag icke vill.

Vronskij Tvärtom. Ni vill ingenting hellre.

Anna Det finns bara ett sätt ni kan visa att ni älskar mig. Lämna mig i fred.

Vronskij Kärleken lämnar ingen i fred.

Anna Jag är gift och har som gift funnit sinnesro, som ni vill beröva mig.

Vronskij All min sinnesro är berövad mig av er, och det ni skänkt mig i stället kan jag bara dela med er, vilket ni måste låta mig göra.

Anna Omöjligt.

Vronskij Be mig då gå och aldrig komma tillbaka, om ni kan det. Om ni inte kan det måste ni låta vår relation fortsätta och utvecklas ostörd.

Anna Ni begär för mycket och riskerar mitt liv mer än ert eget. Det är som rysk roulette men med en annan människa och mot en kvinna dessutom.

Vronskij Ni behöver bara säga ordet, och jag försvinner.

Anna Tänker ni be Katja om förlåtelse?

Vronskij Nej.

Anna Jag vädjar till er om bara vänskap och inga överskridanden av vänskapens gränser.

Vronskij Man kan inte motstå kärleken när den en gång är där. Om ni inte älskat mig hade ni aldrig kommit hit.

Anna Ni plågar mig, och jag plågar mig själv med er.

Vronskij Det är kärleken.

Anna Ett styggt och farligt ord och världens mest missbrukade väsen.

Vronskij Vill ni låta oss vara lyckliga, eller vill ni förvägra er själv den lycka som ändå finns inom räckhåll?

Anna Ni lurar er själv och försöker därmed lura mig.

Vronskij Nej, jag följer mitt hjärta, som aldrig luras.

(De andra gästerna har börjat viska om paret, som skiljt sig från kretsen.)

gesantfrun Det är nästan anstötligt.

(I det samma inträder Karenin.)

Karenin Här är ni ju allesammans! Gracerna och muserna!

Betsy (fångar genast hans uppmärksamhet) Alexej Alexandrovitj, just den person jag behövde diskutera den nya aktuella frågan om värnplikten med! Hur kan regeringen försvara ett sådant förslag?

Karenin Min bästa grevinna, det är ju fullständigt oundvikligt. Vårt land har blivit så stort att det blivit desto viktigare att kunna försvara det.

Betsy Mot vilka fiender? Har vi några? Vi är bästa vänner med alla stormakter utom Turkiet, som är på långsam men säker väg mot kollaps, och ingen vill hjälpa ett så sjunkande skepp som det turkiska.

Anna (till Vronskij) Inte ett ord mer. Vi har gått för långt.

Vronskij Och kan inte gå tillbaka.

Betsy Anna, din man är så klarsynt och tydlig i sina förklaringar. Han kan göra de svåraste saker lättfattliga till och med för mig.

Karenin Jag passerade förbi för att hämta dig. Kommer du med hem?

Anna (utan att se på honom) Tack, jag stannar över supén.

Karenin Som du vill. *(bryter upp)*

(innan han går, överblickar salongen) Det verkar som om de har reagerat mot att Anna och Vronskij suttit vid samma bord. Jag får ta upp saken med henne sedan. *(går)*

Anna (reser sig så fort Karenin gått)

Betsy Skulle du inte stanna över supén?

Anna Tack, jag far nog hem i alla fall. *(går hastigt och ignorerar Vronskij, som vill bjuda henne artigt farväl)*

gesantfrun Så. Då var det roliga slut. Nytt avsnitt nästa vecka.

Betsy Så låt oss då gå till middagen och fortsätta vår samvaro där. Vronskij, ni stannar väl? Jag måste få höra mera om era senaste bravader. *(De drar sig ut, och Vronskij leder grevinnan Betsy ut under livlig konversation.)*

Scen 5. Karenins hem.

Karenin går oroligt av och an, funderar och knäcker fingerknogarna.

En dörr hörs gå, damsteg, och Anna kommer in.

Anna Uppe än?

Karenin Jag har väntat på dig.

Anna Det är inte likt dig.

Karenin Ingenting är likt oss.

Anna Vad menar du?

Karenin Anna, jag måste varna dig.

Anna För vad?

Karenin För dig själv. Du är inne på en farlig väg.

Anna Är jag? Hur vet du det?

Karenin Jag vet det inte, men jag känner det.

Anna Vad känner du?

Karenin Folk pratar om dig.

Anna Det har de alltid gjort.

Karenin Men nu låter det annorlunda.

Anna Vad låter annorlunda?

Karenin Förr kunde ingen säga något om dig utom med berömmande ord. Numera får jag höra att man finner det anstötligt att du allt oftare ses i sällskap med Vronskij.

Anna Han är bara en vän.

Karenin Naturligtvis. Jag är inte svartsjuk. Jag har all tillit och förtroende för dig. Vårt äktenskap är heligt och kan inte kränkas ens genom tankar. Jag talar bara om vad som är tillbörligt och lämpligt.

Anna Är det mitt fel att han alltid uppsöker mig?

Karenin Det är på hans eget ansvar. Men är han förmögen till något ansvar? Inser han vad han riskerar utsätta dig för?

Anna Fråga honom.

Karenin Det är under min värdighet att uppträda inför honom som en möjlig hornkandidat. Jag tänker inte göra mig löjlig.

Anna Gör det inte då. Det har du redan gjort.

Karenin Tänk då på din son!

Anna Blanda inte in honom. Du är min man och hans far men har ändå inte rätt att bestämma över mitt privatliv och mina tankar. Mitt liv är mitt och ditt är ditt, de är förenade i äktenskap och familj, men ingendera har rätt att härska över något utom sitt eget.

Karenin Vet du vad du gör?

Anna Jag umgås. Ingenting mer.

Karenin Nåväl. Jag får nöja mig med ditt bestämda avvisande av min varning. Kanske det verkligen inte finns någon grund för den. Nu är den i alla fall uttalad, och du får göra med den vad du vill. Jag beklagar bara att du har stängt din själ för mig, så att jag inte längre kan läsa den.

Anna Har du någonsin kunnat det?

Karenin Jag trodde det.

Anna Jag kan inte ens läsa den själv.

Karenin Vad du än gör, så ber jag dig att inte offra ditt äktenskap, för din egen skull. Det är den enda säkerhet och trygghet du har.

Anna Jag vet.

Karenin Och jag älskar dig.

Anna Nej, Alexej Alexandrovitj, det gör du inte, och det har du aldrig gjort.

Karenin Hur kan du säga det? Jo, jag förstår varför. Jag har bara lyckats ge dig en konventionell legaliserad kärlek med sex och barn, men nu har du upptäckt en annan kärlek som du tror att aldrig kan kränka dig, varför du blint vågar hänge dig åt den. Men ack! du bedrar dig själv.

Anna Tack för din varning, Alexej Alexandrovitj, men nu behöver vi verkligen gå och sova. Åtminstone jag är fullständigt dödstrött.

Karenin Säg som det är. Du har tröttnat på mig och finner mig tråkig och söker omväxling och förnyelse i detta äventyr, men låt för Guds inte äventyret förstöra vad du har!

Anna Jag vill bara leva.

Karenin Och det har du all rätt att göra, men det finns bara ett bra sätt att leva på för att få ut det mesta möjliga av livet, och det är genom att göra det rätta.

Anna Så talar den exemplariske statlige ämbetsmannen.

Karenin Nej, så talar din make som bara en enkel man till sin älskade hustru.

Anna Som sagt var, (*gäspar*) låt oss gå till sängs.

Karenin Som du vill. (*De går, men åtskilda.*)

Akt III scen 1. Hinderrittsåskådarläktaren.

Stiva Vilket storslaget spektakel! Alla är här, och vad som helst kan hända. Det kan bli säsongens höjdpunkt!

Betsy (kommer fram till honom) Du har inte lyst upp min salong med din närvaro sedan du kom tillbaka från Moskva, *Stiva*.

Stiva Förlåt mig, *Betsy*, men jag har haft så hemskt mycket att göra.

Betsy Det har du alltid utan att göra något. Har stackars *Katja* kommit tillbaka från utlandet?

Stiva Ja, och fullständigt återställd.

Betsy Vad hände?

Stiva En annan patient som råkade vara där vid kurorten visade sig vara en bror till *Konstantin Levin*, den försupne och lungsiktige *Nikolaj Levin*, så jag tror *Katja* fick tillbaka hoppet.

Betsy Vet *Konstantin* om att *Vronskij* skrotat henne?

Stiva Han skall få veta det. Jag skall ut till hans gods snart och jaga morkullor med honom.

Betsy Du med dina morkullor! Tror du inte han genomskådar dina verkliga avsikter?

Stiva Mina verkliga avsikter blir att äntligen sälja den där skogen.

Betsy *Konstantin Levin* lär vara en ärlig människa. Tror du verkligen han kan komma över att *Katja* föredrog sprätten *Vronskij* framför hans hederlighet?

Stiva Utom hederlig är han även alltför god.

Betsy Då går han på vad som helst. Då förstår jag att *Katja* har tillfrisknat.

Stiva Allt löser sig med tiden.

Betsy Där kommer *Karenin*. Han söker som vanligt sin försvunna hustru.

Stiva Hon borde dock vara här. *Vronskij* skall ju excellera.

Betsy Tror du han klarar det?

Stiva Han har alla förutsättningar, och nästan alla har satsat på honom. Den enda som kan klå honom är *Machotin* på *Gladiator*.

Betsy En präktig häst. Jag tror ända jag satsar på honom.

Stiva På vem?

Betsy På *Gladiator*. Jag litar inte på *Vronskijs* ofelbara tur längre. Både hans bror och hans mor tycker det har gått för långt med hans äventyr. *Karenin* är alltför ädel som håller kvar henne.

Stiva Min syster har aldrig komprometterat sig, och *Karenin* håller henne över alla misstankar. Han om någon borde veta om hon skulle våga gå för långt.

Betsy Det är *Vronskij* som är problemet. Han går alltför gärna för långt, och det är det hans mor och bror upplever som en social säkerhetsrisk av onödigt slag.

Stiva Det är bara för att *Karenin* har en så högt uppsatt position som de är oroliga. Det gör min syster extra utsatt för societetens prat och ryktesspridning, men hon skulle aldrig gå över någon gräns.

Betsy Jag hoppas du har rätt.

Stiva Här är hon nu. – Min älskade syster! (*De omfamnas.*)

Anna Stiva! Säg inte att du också har satsat hela din förmögenhet.

Stiva Jag har ingen, men jag är ändå säker på att Vronskij vinner.

Anna Jag önskar jag kunde vara det, men hinderritten är så riskabel. De har posterat ambulanser, sjukvårdare och bårbärare vid varje hinder.

Stiva Det gäller att få dem undan kvickt om de störtar, så att de inte blir nertrampade av följande.

Anna Det är det som gör mig så orolig. Man förutsätter nästan att flera måste skada sig allvarligt eller rentav omkomma.

Stiva Det hör till spelets regler. Man gör vad man kan för att lindra skadorna.

Betsy Här kommer din man, Anna. Han har sökt dig.

Anna Han visste att jag måste finnas här.

Betsy Kanske trodde han du var någon annanstans.

Anna Jag har inte varit någon annanstans.

Betsy Nej. Du kom ju nyss.

Karenin Det var med en viss tveksamhet jag kom hit. Det har talats om gladiatorsport.

Stiva Farans tjusning gör att desto fler kommer hit.

Betsy Tsaren själv kan inte motstå det.

Karenin Själv reagerar jag bara emot det obehaget att så hemskt många människor samlas för att hetsa upp sig till hysteri.

Anna Nu startar de!

Stiva Vronskijs Frou-Frou är magnifik.

Betsy Det är Machotins Gladiator också.

Karenin Sjutton officerare deltar för att få riskera sina liv för ingenting. Vilket slöseri!

Stiva Vilken spänning!

Anna (följer uppmärksamt med i kikaren) Gladiator leder. Frou-Frou ligger trea.
(Ett stort utrop bland publiken.)

Stiva Första hindret avklarat! En ryttare fallen!

Anna Frou-Frou ligger tvåa!

Betsy Nu börjar kapploppningen.

Stiva På allvar.

Betsy Gladiator är suverän, men Frou-Frou accelererar hela tiden. Vronskij är en virtuos ryttare, men Machotin bara pressar på.
(nytt utrop)

Stiva Där föll nummer två. Sju hinder kvar.

Karenin Duktiga officerare riskerar livet för att plåga sina hästar.

Anna Gå hem om du inte tycker om det.

Karenin Jag tycker inte om det men är nu här. (observerar att Anna bara följer samma häst hela tiden.)

Anna (kan inte hålla sig) Vackert så, Frou-Frou! Snart är du i ledningen!

Stiva Nervpressen blir understundom för stark för både ryttarna och publiken.

Karenin Jag håller med dig.

Stiva Ni har naturligtvis inte satsat alls, kära svåger?

Karenin Naturligtvis inte. Jag är bara här för min hustrus skull för att bistå henne om spänningen skulle bli för stark.

Betsy Det blir den. Nu är Frou-Frou i ledningen.

Stiva Fem hinder kvar, och hon drar ifrån!

Karenin Inte ni heller väl, svåger? Ni brukade ju i regel förlora.

Stiva Jo, jag satsade alltid på fel häst, men den här gången var segern given från början.

Karenin Var den?

Anna Hon vinner! Hon vinner!

Stiva Sista graven kvar!

Betsy Tala inte om graven.

Anna Hon är över! Hon är över!
(nytt utrop bland publiken, större än tidigare. Många reser sig.)

Stiva Vad hände?

Anna (ifrån sig) Nej!

Betsy Frou-Frou har fallit. Alla skyndar dit.

Anna Vad har hänt? Vad har hänt?

Karenin Lugna dig, Anna.

Anna Jag kan inte lugna mig!

Stiva Hon klarade graven, men vek sig sedan. Vronskij, vad har du gjort!

Betsy Han måste ha brutit ryggen på henne. Gladiator vinner.

Stiva Oavsiktligt i så fall. Vilken försummelse! Man får inte drömma i sadeln!

Betsy Han red ihjäl henne. Så enkelt är det.

Anna Jag kan inte se i kikaren. Där är för mycket folk.

Karenin Anna, du ägnar hans fall för mycket uppmärksamhet.

Anna Det kan man inte göra, om han är skadad.

Karenin Hela loppet är en skandal. Åtta officerare skadade, några döda, och hur många hästar?

Betsy Även tsaren är missnöjd och går härifrån.

Stiva Vronskij verkar oskadd, men Frou-Frou reser sig inte mera. Han tar fram sin pistol. Han måste väl skjuta henne.

Anna (sjunker ihop alldeles förkrossad)

Karenin Anna, ditt deltagande förräder dig. Tänk på att du är på en offentlig läktare.

Anna Jag tänker bara på honom.

Karenin Din bror sade just att han är oskadd. Jag tror det är dags att vi beger oss härifrån.

Anna Nej, jag måste stanna här.

Betsy Låt mig ta hand om henne. Det var jag som förde henne hit.

Karenin Men jag ser att hon inte mår riktigt bra och önskar därför att hon åker hem med mig.

Betsy (till Anna) Jag skall ta reda på och låta dig veta hur det är med honom, Anna.

Karenin Jag bjuder er än en gång armen.

Anna (kan inte dölja att hon gråter, tar emot Karenins arm och låter honom föra henne bort från de andra)

(som för sig självt) Är han skadad eller ej? Är det säkert att han är oskadd? Får jag återse honom mera idag?

Karenin Anna, jag har varnat dig tidigare, men idag har du nästan gått över gränsen.

Anna Vilken gräns?

Karenin För det tillbörliga.

Anna Kärleken känner inga gränser.

Karenin Vad menar du?

Anna Får man inte ha empati med en störtande ryttare och en skadad häst?

Karenin Empati? Är det bara det det handlar om? Vad jag talar om är något helt annat. Det gavs en tid då jag talade om det inre förhållandet mellan oss medan jag ännu trodde jag kunde rädda det. Den tiden är förbi. Vad jag nu talar om är det yttre förhållandet. Ni kan ju inte vara blind för att ni med ert uppförande ger hela societeten näring till att tala om både er och oss.

Anna Jag kan inte vara blind för min kärlek.

Karenin Vad menar ni?

Anna Jag kan inte förstå mig. Jag kan inte vara falsk. Jag kan inte gömma mig bakom en mask. Jag kan inte hyckla. Jag kan bara älska och måste få göra det.

Karenin Det är naturligtvis en mänsklig rättighet, men gör det då med urskiljning och älska rätt person, den som verkligen älskar er, och inte en som med sin eventuella kärlek i längden bara skadar er. Om min antydning är missriktad och saknar grund ber jag om förlåtelse.

Anna Nej, ni misstar er inte. Jag var förkrossad när Vronskij störtade med sin häst och förtvivlad över hans olycka och är det fortfarande, ty jag älskar honom. Jag tillhör honom. Jag är hans älskarinna. Ingenting binder mig längre till er utom ren avskyvärd konventionalism. Gör vad ni vill med mig. Jag tar konsekvenserna.

Karenin (ställd först, bedövd, kan liksom inte tro sina öron, samlar sig först efter en stund) Då vet jag åtminstone var jag står. Men jag måste be dig att åtminstone iakttaga det yttre skenet av vårt döende äktenskap tills jag vidtagit de mått och steg för att skydda mitt namn, min ära och vår son som denna situation kräver. Jag skall hålla dig underrättad. Gör vad du vill. *(överger henne)*

Stiva (alltjämt hos Betsy) Över hälften av alla deltagare skadade, och flera hästar måste skjutas. Detta var närmast en massaker.

Betsy Det tyckte tsaren också.

Anna (kommer tillbaka till dem) Något nytt om den fallne?

Betsy Han är kry och oskadd men förtvivlad.

Stiva Många har förlorat hela förmögenheter på honom – alla utom Betsy.

Anna Alltså får jag se honom!

Betsy (tar henne avsides) Ja, mitt hjärta, han är helt oskadd. Vad sade din man?

Anna Jag är färdig med honom.

Betsy Bara så där?

Anna Sedan länge. Jag har bara Vronskij att leva för nu.

Betsy (kramar henne) Jag hoppas Vronskij håller.

Anna Han är ung och har hela karriären framför sig och är en levande människa. Min man var bara kvävande formaliteter som hotade strypa mig och förvandla mig till en uppstoppad mumie med tiden, som han själv kommer att bli. Har jag handlat fel?

Betsy Nej, mitt hjärta, du har bara följt ditt hjärta, och ingenting kan vara rättare. Jag hoppas bara att även Vronskij har ett hjärta. *(De går ut tillsammans.)*

Scen 2.

Vronskij (förtvölad) Hur kunde jag göra det? Hur kunde det hända? Kanske för att det gick för bra. Vi hade segern inom räckhåll och bara 400 meter kvar till målet, när det oförlåtliga hände... Min stackars Frou-Frou, ädlast och vackrast bland hästar. Nej, jag kan aldrig förlåta mig själv, och det att det var i högsta grad oavsiktligt är ingen ursäkt.

Anna (kommer in, kastar sig ner för hans knän och omfamnar honom kring midjan) Min älskade! Säg att du lever!

Vronskij Jag lever men inte mycket mer. Jag har mördat min bästa vän.

Anna (ser upp till honom) Vad hände?

Vronskij (suckar) Efter det sista hindret märkte jag inte själv hur jag sjönk tillbaka ner i sadeln. Det knäckte ryggen på henne. Jag glömde hålla takten med hennes rörelser. En oförlätlig försumlighet.

Anna Men du lever.

Vronskij Jag ser det som ett straff. Många ruinerade sig för min skull. Men själv verkar du också medtagen. Har det hänt något?

Anna Jag har bekänt mitt förhållande till dig. Han tänker vidta sina mått och steg.

Vronskij Advokat och skilsmässa?

Anna Troligen. Sedan är jag fri.

Vronskij Så han är beredd att gå igenom den skandalen?

Anna Så som vi håller på tvingas han väl till det förr eller senare. I värsta fall vägrar han att släppa mig och fortsätter ställa krav på mig. Man kan inte ställa krav på kärleken som bara vill vara och bara kan leva fri.

Vronskij Du kan bli ruinerad.

Anna Än sen?

Vronskij Så du har avlagt fullständig bekännelse? Han vet hur långt det har gått?

Anna Han vet allt utom en sak.

Vronskij Vad då?

Anna Att jag väntar ditt barn.

Vronskij (chockad, bedövad) Är det sant?

Anna Ja, det är sant.

Vronskij Allt detta kommer som en störtflod av överraskningar, och jag är minsann inte beredd. Jag har inte ens hämtat mig från mitt katastrofala nederlag... Och det värsta av allt är, att allting är mitt eget fel.

Anna Inget behöver vara fel så länge man kan vända det till godo.

Vronskij Kan vi göra det?

Anna Det kan man alltid.

Vronskij (greppar tag i henne) Det var aldrig min avsikt att det skulle gå så här långt, och min egen ekonomi är inte vad den borde vara...

Anna Är du inte förmögen?

Vronskij Jo, jag är förmögen på skulder. Jag skänkte tre fjärdedelar av mitt fadersarv till min bror när han gift sig, ty han behövde resurser. Nu har jag nästan ingenting kvar.

Anna Så våra öden är i min mäktige mans iskalla händer.

Vronskij Han är väl ändå mänsklig. Han kan väl inte förskjuta dig.

Anna Det är det sista han önskar göra men skulle aldrig tveka att göra det om han fann det nödvändigt.

Vronskij Allt är mitt fel. Jag fängslades från början av din skönhet, som av en praktfull paradisfågel som dock satt i bur. Jag ville släppa ut henne ur buren och kanske lära mig något av hennes högre erfarenhet och skolning, kanske någon mognad och hemligheten med hennes skönhet, men det var aldrig min mening att göra henne illa. Jag ville bara ha henne, älska henne och lära mig av hennes personlighet, men till min fasa ser jag hur jag bara lyckats skada henne.

Anna Det var mitt eget fel. Jag föll för din skönhet och grannhet och såg i dig allt det liv som jag saknade hos min make, vars arbetsnit bara förvandlade honom till en ständigt torrare öken av sterilitet och tristess. Jag skulle aldrig få ett andra barn med honom, och den kärlek och ömhet han desto mera insisterade på att han hyste för mig blev bara mindre övertygande ju högre han betonade den och desto mindre den visade sig i handling. Jag ville ha liv, inte tomma löften. Och så kom du och visade dig intresserad, och en passion bröt fram som en vårflood och islossning. Vad det än må leda till kan jag inte ångra det, ty även om det kan ha förkortat mitt liv gav det mig desto mera liv i stället.

Vronskij Medan jag känner mig som en smädare i betraktandet av det liv han tagit livet av, som en våldtäktsman som ser ett oavsiktligt resultat av sitt verk i sitt offers förnedring till döds, som i mitt försök att befria paradisfågeln bara har lyckats bryta hennes nacke. Jag har slagit ditt liv i ruiner, och även om det gav en tillfällig lycka och tillfredsställelse blev priset en skam som jag aldrig kan tvätta bort eller bli av med.

Anna Skammen är min, inte din. Låt mig bära den ensam. Jag var äldre och mognare och borde ha vetat bättre, men jag föll i min egen fälla och gjorde det oavsiktligt och frivilligt, men min största skam är att jag dragit med mig dig i mitt fall.

Vronskij Kan ingenting repareras? Kan ingenting gottgöras?

Anna Barnet är vårt. Det kan inte förnekas. Jag är en moder, och en moder dör hellre än förnekar sitt barn.

Vronskij Så vi är dömda att fortsätta i blindo.
Anna Fullständigt. Vi har inget annat val.
Vronskij Och vår enda tröst är denna kärlek, som trots allt är verklig och inte bara en verklighetsflykt eller experiment.
Anna Så låt oss hålla oss till den och fortsätta odla den, så länge det går.
Vronskij Ja, det är vårt enda val. Kom, min älskade. Jag släpper dig aldrig.
Anna Det är ömsesidigt. (*de drar sig ömt tillbaka*)

Scen 3. Moskva.

Karenin Nej, jag kan inte förlåta henne.
Darja Sansa er då, Alexej Alexandrovitj, ni är ju en förståndig och därtill en kristen människa. Man måste kunna förlåta sin hustru vad som helst, och jag kan inte tänka mig att hon har gjort något oförlåtligt. När mitt äktenskap rämnade och jag var inriktad på skilsmässa, när Stiva hade gjort en utsvävning för mycket, var det hon som kom hela vägen hit och reparerade vårt äktenskap, eller hur, Stiva?
Stiva Jag kan inte tänka mig min syster som en äktenskapsbryterska. Det stämmer inte. Hon bara inte är sådan.
Katja Kanske jag kan ha ett ord med i laget. Vronskij var ju min fästman, så jag vet något om honom. Han är helt enkelt en oemotståndlig charmör. Man kan inte säga nej till honom. Även jag föll för honom och djupt, och det har tagit månader att komma tillbaka. Det hade aldrig gått utan Konstantin här. (*tar hans hand*) Kanske hon också har råkat in i ett sådant fritt fall.
Stiva Jag hann aldrig bilda mig en uppfattning om denne Vronskij. Vad är han för en människa egentligen? Vet någon något om honom? Ni borde känna honom bäst av oss vid det här laget, Alexej Alexandrovitj, medan de flesta här vid bordet som alls haft några erfarenheter av honom bara tycks ha haft dåliga.
Karenin Han är en ung bortskämd samvetslös och ansvarslös militärsnobb som genom sin rank och titel tror att han äger hela världen och kan få allt precis som han vill.
Stiva Men hur tror du att Anna kunde falla för en sådan?
Karenin Om det är något jag måste bekänna mig skyldig till, så är det att Anna med tiden fann det tråkigt i mitt äktenskap. Jag var för litet hemma, brydde mig för litet om vår son och hade helt enkelt inte tid med honom, då mitt arbete i ministeriet krävde exceptionell uppmärksamhet, kapacitet och närvaro. Men Anna är en fullblodsromantiker. Hon ser allt i ett sagoskimmer och godtog också mig för att hon såg mig som en skinande riddare i rustning. Somliga kvinnor är sådana. De idealiserar allt de ser och upplever och tar för givet att verkligheten skall överensstämma med deras ideal. Så kom då denne Vronskij, en i grannhet bländande sprätt med överlägsen charm, som verkade föra med sig allt sådant som hon saknade i livet och i mitt äktenskap. Han såg ut att kunna fylla ett tomrum, och som den

fullblodsromantiker hon är hängav hon sig fullständigt åt denna välkomna tomrumsfyllning.

Konstantin Alltså har hon bara gjort sig skyldig till en mänsklig svaghet och måste ni förlåta henne. Om man inte lämnar utrymme åt den mänskliga faktorn kan man inte vara människa.

Katja Just det, Konstantin.

Darja Så ta då ert förnuft till fånga, Alexej Alexandrovitj, och förlåt henne, skilj er inte, och förskjut henne inte.

Karenin Men hon har tappat allt begrepp om all anständighet! Jag var villig att överse med det faktum att hon hade en älskare om hon bara uppfyllde det villkoret att låta bli att ta emot honom i mitt hem. Var det för mycket begärt? Inte ens inför vår son tvekar hon att umgås intimt med denne lyckasökare!

Darja Man måste ha tålmod.

Stiva Ge henne en chans till, svåger. Var mänsklig. Ett äktenskap är heligt inför Gud, och vad vi människor än gör har vi egentligen ingen rätt att upplösa det.

Darja Hör! Hör!

Karenin Jag borde inte ha kommit hit, men Stiva insisterade. Jag gjorde fel, och allt som har med henne att göra ger mig bara ständigt smutsigare händer, då hennes smuts förföljer mig. Jag kunde inte ens lämna Petersburg och komma hit på affärsresa utan att hennes fall fortsätter att dra ner mig. Jag måste göra motstånd och något åt saken. Det kan inte fortsätta så här då det bara blir värre hela tiden.

(En kurir kommer in.)

Stiva Ja, vad är det?

kuriren Ett telegram till Alexej Alexandrovitj Karenin.

Karenin Från vem? *(tar emot det)*

kuriren Från Anna Karenina.

Karenin *(öppnar det nervöst, läser innantill)* "Jag dör." *(sänker handen med telegrammet)* Detta är droppen. Hon ber mig komma till hennes sida för att hon påstår att hon är döende. Hon vill ha min förlåtelse.

Stiva Vad är det med henne?

Karenin Det är hennes barnsäng. Hon har fött ett barn åt honom.

Darja Stackars Anna!

Stiva Då har det verkligen gått långt.

Karenin Det är ju det jag säger. Det gick för långt från början.

Darja Du kan inte vägra henne en förlåtelse om hon är döende.

Karenin Det liknar alltför mycket ett teatraliskt trick.

Konstantin Och om hon verkligen är döende?

Karenin *(slänger servietten på bordet och reser sig)* Jag reser hem i morgon. Jag ber om ursäkt för att jag alls kom hit och besvärade er med henne. *(går abrupt)*

Stiva Det var på vår enkannerliga inbjudan.

Darja Han har gått.

Katja Stackars Anna! Hon kom hit för att rädda mig från Vronskij och råkade ut för honom själv, som om hon lyft en sjukdom ifrån mig och tagit den på sig själv.

Konstantin Med tiden går allting över med bara lite tålmod.

Stiva Det är lätt sagt. Karenin är den mest tålmodiga man jag känner, men den portion han behöver är väl mastig.

Akt IV scen 1. Annas sängkammare.

Hon svårt sjuk till sängs. Läkare, barnmorska och Vronskij hos henne.

Anna (febrig) Varför kommer han inte? Det är ju bara honom jag väntar på, så att jag kunde få dö sedan!

läkaren Han är på väg. Han har telegraferat att han kommer.

Anna Han kommer för sent! Han var alltid punktligheten själv, och nu för första gången i sitt liv och när jag skall dö kommer han för sent!

Vronskij Du får inte dö. Var tapper och rid ut stormen. Vi låter dig inte dö. Du har din dotter att leva för. Lev för det livs skull som du älskar.

Anna Men jag är fördärvad! Jag har förstört livet för min make, som hade en så lovande karriär! Nu har hela regeringen gett honom horn och föraktar honom och förbigår honom vid utnämningar och ignorerar hans förtjänstfulla arbete.

(Karenin stiger in. Alla tystnar. Vronskij vägrar möta hans blick, och Anna ser honom inte.)

Karenin (uppfattar hela situationen, till läkaren) Hur är det med henne?

läkaren Barnsängsfeber.

Karenin Någon prognos?

läkaren Det ser illa ut.

Anna Min lille Sergej fick hans ögon, och därför ville jag aldrig se hans ögon i fruktan för att möta samma blåa kalla kyla som i Alexejs. Är det inte ironiskt att ni båda råkar heta Alexej? Måste jag då dö utan hans förlåtelse? Då har jag bara evigt mörker och grämlse att möta.

Karenin (kastar sig ner vid hennes sida) Älskling, jag är här. Jag har kommit. Jag släpper dig inte.

Anna (till Vronskij) Är han verkligen här?

Vronskij (sätter handen för ögonen och vägrar uthärda scenen)

Anna Göm dig inte, Alexej. Du har ingenting att skämmas för. Det är bara jag här som är skyldig. Det är mitt äktenskapsbrott det handlar om, ingen annans.

Karenin (till läkaren) Och barnet?

läkaren Förlossningen gick lyckligt igår. En rar liten flicka.

Karenin Får jag se henne?

(Barnmorskan kommer med flickan. Karenin vill överta henne, och barnmorskan låter honom. Han omfattar flickan genast med mjuk ömhet.)

Anna Nu ser jag honom. Han är verkligen här. Då kan jag dö lugn. Ni måste försona er med varandra. Göm dig inte, Vronskij! Se oss i ögonen!

Karenin (lämnar ifrån sig barnet, går till Vronskij och avlägsnar hans händer från hans ansikte) Se oss i ögonen, karl! Hon ber ju om det!

Vronskij (brister genast i gråt och sjunker ihop vid hennes sängsida och kryper ihop som om han ville försvinna) Låt mig bara stanna här hos henne. Kör inte bort mig, jag ber...

Anna Vad är ni rädda för? Inte för varandra, väl? Ni ska nu försonas och förbli försonade, i synnerhet om jag dör. Alexej Alexandrovitj, du har varit magnifik som stått ut med mig och uthärdat mitt sämre jags oförsvarligheter. Jag har varit som två olika varelser som varit varandras motsatser, och jag, mitt bättre jag, har inte kunnat kontrollera mitt sämre jag, men nu ser jag allting klart. Jag är inte det minsta rädd för döden, tvärtom, han är bara en befriare, så ni får inte heller vara det. Men du, Alexej Alexandrovitj, måste förlåta mig. Jag kan inte dö utan att du har förlåtit mig. Det är dig jag har förorättat, och det kan jag inte förlåta mig själv, men endast du kan förlåta mig.

Karenin Min älskade, jag kunde aldrig förlåta mig själv om jag inte gav dig all den förlåtelse du ber om, men det finns ingenting att förlåta. Du måste förlåta mig i stället. Jag önskade dig död och ville till varje pris hämnas på dig och Vronskij, men förlåtelsen är högre.

Anna Förlåter du honom?

Karenin Ja, jag förlåter honom.

Anna Ta då hans hand.

Karenin (räcker Vronskij handen) Jag hoppas ni förlåter mig.

Vronskij Herre Gud, det är ju jag som är den enda brottsliga!

Anna Då är jag nöjd, Nu kan jag dö lugn och bli befriad, men varför får jag inte dö? Måste jag fortsätta plågas så här, doktorn?

läkaren Ni kan ännu klara er. Ni har en stark konstitution och kan kanske klara krisen, om ni bara uthärdar den.

Anna Då får ni ge mig mera morfin, så att jag åtminstone får sova. (*Läkaren ger henne morfin.*)

Karenin (tillbedjande, vid hennes sängsida) Min älskade, jag talade redan med advokaten och hade föranstaltat åtgärder för att få dig skild och förskjuten, men det blir ingenting av med det nu. Jag skall inte överge dig och gärna låta världen trampa på mig för din skull. Min plikt är att fortsätta leva tillsammans med dig vad du än gör och se det som en ära. Du skall få se Vronskij hur mycket du vill, bara säg till mig och jag skall kalla på honom, men du måste bli frisk. Det är din plikt mot din dotter, och min plikt är att aldrig överge dig.

Vronskij (helt förstörd) Alexej Alexandrovitj, jag är icke i stånd att tala, men ni skall veta, att hur tungt ert hjärta än är, så är mitt tillstånd ännu mera förfärligt.

Karenin Jag tror er. Vi har förstått varandra, och Anna somnar nu sakta in i vad jag hoppas är en vederkvickande sömn. Jag skall kalla på er om hon vill se er. Ni behöver inte vara mera här just nu.

Vronskij (sätter handen för ögonen igen och går ut. De andra pysslar om Anna och barnet. Anna sover. Utanför tar Vronskij fram en pistol, siktar mot hjärtat och fyrar av. Det blir blod, och han faller.

De andra hajar till, läkaren och barnmorskan byter blickar, och barnmorskan rusar ut. Läkaren ger tecken åt Karenin att stanna och går ut efter barnmorskan. De undersöker Vronskij.)

barnmorskan Han har försökt skjuta sig men missat. Det blev bara lite blod.

läkaren Som om vi inte hade patienter tillräckligt. Se till att få ut honom härifrån. Han har en bror någonstans som kan ta hand om honom. *(Barnmorskan hjälper ut Vronskij med andra tillskyndande betjänter, läkaren återvänder till Karenin.)*

Karenin Var det Vronskij?

läkaren Han försökte skjuta sig men missade. Hon vaknade inte?

Karenin Nej.

läkaren Det hade verkligen kunnat ställa till det för henne. Nu kanske hon klarar sig trots allt.

Karenin Hur stora chanser har hon?

läkaren Inte många procent men några.

Karenin Jag skall vaka vid hennes sida tills hon blir frisk.

läkaren Det kan dröja.

Karenin Hon skall få all den tid jag tidigare försummat att ge henne.

(sitter kvar hos henne. Även läkaren dröjer kvar.)

Scen 2. Moskva.

Stiva Tror ni inte att jag har försökt! De låsta positionerna är värre än i något krig!

Konstantin Vad har du försökt?

Stiva Tala förnuft med dem. Komma till rätta med situationen. Ärligt talat, jag förstår inte vad som egentligen har gått fel.

Konstantin Kan det möjligtvis hänga samman med att Karenin ändå är tjugo år äldre än sin hustru?

Stiva Måste det då automatiskt göra henne fullständigt omöjlig? Har hon ingen självbevarelsedrift?

Darja Var nu inte så upprörd, Stiva, utan försök vara en smula saklig. Vad har ni egentligen kommit fram till?

Stiva Du ber mig reda upp ett hopplöst trassel av tre olika nystan. När Anna knappt överlevde sin barnsängsfever efter en annars lyckad förlossning försonade hon sig både med Karenin och Vronskij och dem med varandra, verkade det. Men så fort hon var frisk igen kunde hon inte stå ut med Karenin och hans torra karriärism, och då hon ändå bodde hemma blev läget mellan dem outhärdligt. Till detta kom Vronskijs patetiska självmordsförsök. Hade han inte ställt till med det spektaklet hade hon troligen släppt honom, men i stället blev det tvärtom. Jag övertalade Karenin till att låta Anna bli fullständigt fri genom en laglig skilsmässa, då det helt enkelt var det bästa för båda parter, och han gick med på det. Han skulle få behålla sonen och hon dottern med Vronskij, fastän hon hellre hade behållit sonen, men antagligen därför vägrade hon gå med på skilsmässan. Sedan reste hon tre månader

utomlands med Vronskij och lilla Anna, och allt var frid och fröjd så länge hon var borta, så att Karenin kunde börja reparera skadorna på sin karriär och vara en offentlig person igen utan att skämmas eller bli utsatt för obehag. Så kom de tillbaka, Anna vill fortfarande inte gå med på skilsmässa och hälsar på sin son i hemlighet när hon tror att Karenin ska vara borta, men naturligtvis råkar han passera hemmet just då...

Konstantin Det totalhavererade äktenskapet, och ändå vill det inte låta sig upplösas. Det är nästan rörande.

Katja Jag tror jag förstår Anna. Hon är väl vacker fortfarande?

Stiva Som en dag, kanske vackrare än någonsin. När hon går på operan väcker hon större sensation och uppmärksamhet än Kristina Nilsson och Adelina Patti, och hon är fullkomligt, nästan skamlöst oförskräckt. Intet rör henne mindre än folks prat.

Konstantin Vronskijs karriär är väl också slagen i spillror?

Stiva Fullkomligt. Han har lämnat regementet och är som civil en vanlig nolla och till och med utan förmögenhet. Hans mor vill inte ha med honom att göra, och även hans bror och svägerska Varja, som fick nästan hela hans förmögenhet, tar bara emot honom tämligen nedlåtande och vägrar träffa Anna.

Katja Anna är skadskjuten och sårad till döds och låtsas inte om det utan håller bara skenet uppe desto mera suveränt.

Stiva Ja, det är ungefär så det ligger till.

Katja Alla kapar sina band med henne, men hon kapar inte något band med någon. Hon kommer hela societeten på skam, som är de som verkligen bär sig skändligt åt, medan hon triumferar med sin formidabla integritet.

Konstantin Är det ingenting vi kan göra?

Stiva Vi kan bara avvakta och se. Det händer saker hela tiden. Den skandal som går under hennes namn men som hon knappast kan belastas för är hela tiden en tillväxande lavin, och societeten frossar i den, som om den bara var ett stycke underhållning.

Katja Hon får hela Petersburgssocieteten att drägla. Jag kan se det för mig.

Konstantin Hon borde komma ut till oss på landet. Där är livet hälsosammare.

Stiva Tyvärr, Konstantin, tror jag att hon bara skulle finna det ännu tråkigare än stadslivet. Hon har nu en gång bara sociala talanger och är kosmopolit. Landets tillnyktringsrealism skulle vara värre än Karenin för henne. *(lyfter ett glas och skålar med Konstantin.)*

Scen 3. Teatern.

Scenen visar några loger och en parkett, som småningom fylls med publik. I den sista tomma logen inträder Betsy med Anna Karenina, som demonstrativt sätter sig i centrum som för att desto bättre synas av alla, vackrare än någonsin.

gesantfrun (bland publiken) Har inte Vronskij förbjudit henne att gå på operan?

en väninna Här är hon i alla fall.

en äldre herre Vilken fröjd för ögat, en livslevande skandal.

hans fru Du borde skämmas, och hon borde skämmas. Det här är ingen bordell.

herren Och hon är inte prostituerad – ännu.

frun Nej. Hon är det som är värre.

Vronskijs bror Vilken tur att Karenin inte är här.

Varja Jag hoppades någonsin få slippa se henne mera.

brodern Vi slipper henne aldrig.

herren i logen bredvid Ett sant nöje att se er här igen efter så lång tid, madame Karenina.

Anna Tack, min herre. Jag har varit länge bortrest.

herren Och resandet synes ha gjort er gott. Er skönhet gör att publiken glömt bort sångerskan Patti.

hans fru Du talar inte med det stycket, Pavel!

herren Varför inte det?

frun Du känner henne inte.

herren Gör *du* det då?

frun Alla utom du känner henne som den värsta skandalen i Petersburg.

herren Jag beblandar mig inte med låga ryktesspridare.

frun Sanningen är värre än ryktet.

herren Hur vet du det?

frun Hon födde sin älskares barn i sin bedragne makes hem! (*reser sig och går förtörnad ut*)

herren (till Anna) Bry er inte om henne. Hon är bara pilsk.

Anna Och om det råkar vara sant?

herren Er skönhet bevisar motsatsen. Endast lögnen kan skada, sanningen kan endast förädla, och ni är förädlad.

Anna Skenet kan bedra, och skador kan döljas därav.

herren Skönhet bedrar aldrig. Om den en gång finns är den alltid sann. Ursäkta mig, jag måste gå ut och pacificera min fru. (*lämnar sin loge*)

Betsy (har åhört allt) Bry dig inte om dem. Du har lika stor rätt att visa dig här som alla andra.

Anna Alla här tycks veta allt om mig.

Betsy Ja, du har ett bländande rykte.

Anna Som vad? Som äktenskapsbryterska eller som mig själv?

Betsy Ingen känner dig, mitt hjärta, utom de som vet att du är okorrumberbar.

Anna Som min make. Jag blev det genom honom, och även de vildaste rykten i motsatt riktning tycks inte kunna utplåna den stämpeln. Är det det du menar?

Betsy Glöm din make. Han har övergett dig.

Anna Nej, han överger mig aldrig, och jag överger aldrig honom. Det är Vronskij som har övergett mig.

Betsy Vad menar du?

Anna Jag tror att han vill bli av med mig. Det verkar så. Jag har förstört hans liv. Alla försöker skilja honom från mig. Och jag får inte ens besöka min son hos min make.

Betsy Du har inga plikter mera mot din man. Han har skilt sig från dig i allt utom juridiskt.

Anna Bara för att jag vägrade.

Betsy Kan du se en väg tillbaka?

Anna Nej.

Betsy Vronskij skulle aldrig överge dig.

Anna Inte ännu.

Betsy Vad du än gör, så anklaga honom inte.

Anna Det är det sista jag gör. Vi lever som man och hustru, vanärade båda två. Vi delar varandras vanära medan samhällets moraliska förtryck ständigt tilltar med dess allt hätskare fördömelse.

Betsy Ingen fördömer dig.

Anna Jo, alla gör det under tystnad. Det hörs inte, men det känns.

Betsy Tro aldrig att du är ensam. Ju mera ensam och övergiven man känner sig, desto mera och desto ömmare tänker dina vänner på dig.

Anna Jag trodde jag skulle finna dem här, men här finner jag bara gladiatorpublik, som på hästkapplopningsbanan, men hästen här är jag.

Betsy Offer- och martyrmentalitet kan aldrig hjälpa dig.

Anna Jag ser bara sanningen och genomskådar dem alla som gamar och prostituerade som förväntar sig min slutliga undergång enligt deras enhälliga fördom.

Betsy Skona dem.

Anna Tror du någon enda av dem skulle drömma om att skona mig från deras sociala fördömelse? Nej, de är hopplösa fall allihop. Jag är alltför ensam här bland denna pöbel av prostituerade, där jag är den enda som är luttrad nog att se hur prostituerade de är. För att inte göra skadan värre går jag. (*reser sig*)

Betsy Jag förstår dig, käraste. (*lyfter lornjetten mot föreställningen när Anna går*)

den äldre herren Jag ber om ursäkt för publikens otillbörliga uppmärksamhet, som mera borde vara riktad mot scenen.

Betsy Ni kan ägna er åt scenen nu. Hon har gått.

Akt V scen 1. Moskva.

Darja Jag tror att det håller på att ordna upp sig nu.

Stiva Men varför tar det en så himmelens lång tid? De är ju överens, och pappren är undertecknade och inlämnade. Så vad är problemet?

Darja Huvudsaken är väl ändå att Anna beslutat sig för skilsmässa. Så fort hon fått ut den kan hon gifta sig med Vronskij, och de kan börja leva ett normalt anständigt liv. Det är ju det enda som alla kräver och begär av henne: att hon ska normaliseras.

Stiva Men vad är problemet?

Darja Det är vem som ska få hand om sonen.

Stiva Då gissar jag att problemet är att hon inte vill avstå honom.

Darja Hon kan ju inte ha både sonen och sin dotter med Vronskij.

Stiva Samtidigt heter också dottern Karenin.

Darja Ja, det är en hopplös röra. (*Anna kommer in. Stiva reser sig genast.*)

Stiva Välkommen, Anna. Vi talade just om dig. Jag hoppas du trivs med oss i Moskva.

Anna Vad som helst är bättre än Petersburg. Jag kvävdes där till slut av den snuskiga träskmentaliteten. Dessa ständiga dimmor, den spöklika råheten, de outhärdligt ljusa somrarna, och det blodfattiga folket. Min bästa tid var nog mina tre månader i Italien.

Stiva De gav oss ditt porträtt, som alltid skall hänga hos oss och förgylla vårt hem.

Darja Hur mår du annars? Kan du sova på nätterna numera?

Anna Det är bättre än i Petersburg. Där måste jag ta morfin varje natt. Här behöver jag det bara ibland.

Stiva Du har gått genom en oerhörd nervpress.

Anna Det är inte över ännu. Myndigheter älskar att plåga sina supplikanter med att dra ut på det oändliga i tiden.

Stiva Byråkraternas yrke är att vara långsamma.

Anna Tala inte om det.

Darja Allt blir bra när allt det här är överståndet, och du blir lyckligt gift med Vronskij.

Anna Det får vi se då.

Stiva Är något på tok?

Anna (ängslig) Han har varit så besynnerlig den senaste tiden, som om han blivit en annan människa.

Stiva Jag tror inte du behöver vara svartsjuk.

Anna Det är inte det. Det är värre än så. Jag tror inte han älskar mig längre.

Stiva Så får du inte säga.

Darja Han kan inte leva utan dig. (*Det ringer.*)

Anna Väntar ni besök?

Darja Bara Konstantin Levin. Han bor också i Moskva för närvarande. Katja väntar ju barn när som helst.

Anna Katjas man? Jag har alltid önskat få träffa honom.

Stiva Då är det äntligen på tiden. Han är här nu.

Anna Och de är lyckligt gifta?

Darja Mycket.

Anna Det gläder mig.

(*De fortsätter samtala, medan Konstantin visas in i ett angränsande rum, där Annas porträtt hänger. Publiken behöver inte se det, men han ser det.*)

Konstantin Vem är denna kvinna? Kan det vara Anna Karenina, som Michalkov målade i Italien? Ja, det måste det vara, men detta är inte någon vanlig målning. Detta är en levande hänförande kvinna, som liksom till varje pris försöker tränga ut ur ramen och tavlan, men hon är för vacker. Så vacker kan ingen kvinna vara. Och

vad betyder denna gåtfulla, halvt leende, halvt sorgsna blick, som gäckande betraktar åskådaren med en sorts suverän och oantastlig segervisshet? Hon ger det intrycket att veta mer om livet än någon annan, som om hon var själva livets hemlighet... (*avbryts av Stiva, som kommer in till honom*)

Stiva Där är du! Kom för all del in! Vi har väntat på dig! Jaså, du har fastnat vid hennes porträtt? Ja, är det inte trollbindande? Kom in, får du se henne i verkligheten. (*för med sig Konstantin in till de övriga*)

Han hade fastnat där ute vid ditt porträtt, Anna, som alla andra.

Anna (sträcker fram handen) Så angenämt att äntligen få se er. Det har jag önskat länge. Katja och jag var bästa vänner tills bådas våra öden förändrades så oväntat och drastiskt. Jag önskar så att hon har förlåtit mig.

Konstantin (tagen av henne) För länge sedan, fru Karenina. (*till Stiva, nästan förlägen*) Jag tror inte att det är sant. Hon är vackrare i verkligheten än på porträttet.

Stiva Det är ju det jag säger.

Anna Hur mår Katja nu? Jag är så glad för hennes skull. Jag är rädd att jag räddade henne från ett farligt öde, och när jag ser vilken man hon fick känner jag det nästan som en seger för henne.

Darja När du äntligen får din man efter skilsmässan blir den slutgiltiga segern din, och vi finner oss alla lyckligt gifta.

Konstantin Jag har sammanträffat med Vronskij. En mycket lovande man.

Anna Ja, jag har råkat ut för de två bästa männen i världen, fastän de är varandras motsatser. Men ert friska lantliv och övermåttan sunda leverne ställer er på nivå med dem men i en helt annan kategori.

Stiva Det är bara jag i sammanhanget som är den oförbätterlige slarvern.

Darja Stiva!

Anna Vem har inte slarvat. Så länge man lär sig något på köpet är det tillåtet.

Konstantin Ni verkar ha lärt er allt av vad ni fått gå igenom.

Anna Jag är rädd att jag har långt kvar. Vi har bara börjat, och livets skola blir bara hårdare och längre ju mera man lär sig.

Stiva Anna har börjat förlora tålmodet med myndigheterna som aldrig blir färdiga med hennes skilsmäsoansökan. Det är därför hon har flyttat till Moskva.

Konstantin Jag är övertygad om att Vronskij tar väl hand om henne.

Anna (kan inte dölja en misstämning) Ursäkta mig. Jag måste ta en paus. (*försvinner*)

Konstantin Är allt inte väl mellan dem?

Darja Nervpressen har tagit för hårt på henne. Hon fruktar att han inte älskar henne längre och vill bli av med henne. Naturligtvis är det helt ogrundade misstankar.

Konstantin Jag tror inte att en sådan som Vronskij kan förstå henne riktigt.

Stiva Ingen kan förstå henne. Hon står höjd över oss alla. Karenin fattade aldrig vilken skatt han vunnit i henne, och Vronskij har inte riktigt kunnat förvalta den, även om han minsann har gjort allt för att försöka.

Darja Prata inte mer om det nu. Vi måste gå till supén. Allt ordnar sig bara hon får ut sin skilsmässa.

Konstantin Hon deltar väl i supén?

Darja Det måste hon göra, om hon inte har försvunnit.

Stiva Jag ska kolla att allt står väl till med henne. (*går ut*)

Darja Nå, vad tycker ni om henne?

Konstantin En sagolik kvinna. Jag förstummades redan av hennes porträtt där ute, men verkligheten överträffar dikten. Hon har en själstorhet och en skönhet som inte är av denna världen.

Darja Och därför desto sårbarare.

Konstantin Hur behandlar Vronskij henne?

Darja Han har sina bekymmer, förskjuten av sin mor för hennes skull, sin militära karriär förlorad för hennes skull, hans ekonomi förbrukad, då han nästan gav över allt åt brodern när denne behövde pengar för sitt giftermål, medan nu hans hustru vägrar träffa henne mer, varför också brodern distansierat sig.

Konstantin Betyder det att hon är helt isolerad?

Darja Så gott som. Men hon trivdes ändå aldrig i sällskapslivet.

Stiva (kommer in igen) Allt är klart. Vi kan gå till middagen. Hon kommer. Jag tror ni har funnit varandra, Konstantin.

Konstantin Det tror jag också. (*De går till middagen.*)

Scen 2.

Anna (i sin boudoir framför spegeln) Vad är det jag ser? Inte är det jag själv utan ett skal av en förbrukad själ. Vad har jag gjort för fel? Ingenting. Mitt samvete förebrår mig inte för någonting. Vad är livets mening om inte sökandet och finnandet och nyttjandet av kärleken? Utom det finns det absolut ingen mening. När Alexej Alexandrovitj erbjöd den tog jag tacksamt emot den och återgäldade den så länge den varade, men när den omkom i hans karriär saknade jag den, för att finna den på nytt hos Vronskij, och visst var den äkta och levande? Nej, det var ingenting ont i den så länge den varade, men den kostade honom mer än vad han hade råd med, hans karriär, hans familj, som han nu krampaktigt försöker fjäska sig tillbaka till på bekostnad av mig, hans familj med brodern, som han skänkt sina pengar, och som skrotade honom för att han vågade vara mig trogen trots allt. Men han har inget val. Han är fast i en fälla och återvändsgränd som är jag, och det har brutit ryggen på hans kärlek. (*Vronskij visar sig, vill gå förbi, men Anna märker honom*) Vart skall du åka?

Vronskij Jag måste hälsa på min mor.

Anna Du behöver inte förklara dig. Jag vet hur det ligger till. Hon hoppas ännu kunna driva dig till att lämna mig för den där prinsessans skull, som hon planerade för dig redan innan vi träffades.

Vronskij Du inbillar dig saker.

Anna Gör jag?

Vronskij Du är svartsjuk för ingenting, och det opium du allt oftare bedövar dig med gör dig omtöcknad. Jag vet, du har gått igenom mycket, och du har mitt innerligaste

deltagande, men jag överger dig aldrig, och du får inte tro något ont om mig. Jag måste besöka min mor av ekonomiska skäl. Bara hon kan hjälpa mig ekonomiskt.

Anna Och är det inte utpressning från hennes sida för att du skall lämna mig? Ingen har förtalat mig som hon. Hon hatar mig och bara väntar på att jag skall försvinna ur ditt liv, så att hon kan verkställa sina planer för din räkning.

Vronskij Just för att hon är din värsta fiende måste jag försöka blidka henne. Vi kan inte fortsätta så här. Din misstänksamhet och nervösa retlighet och mina ekonomiska svårigheter hotar vår lycka.

Anna Har vi någonsin haft någon lycka?

Vronskij Anklaga mig inte för att ha berövat dig din lycka.

Anna Jag anklagar dig inte. Jag är bara orolig.

Vronskij Du oroar dig för mycket.

Anna Det gör alla mödrar.

Vronskij Jag kommer tillbaka så snart jag kan.

Anna Jag far nog till min svägerska under tiden.

Vronskij Darja och Stiva har kanske äntligen något besked från din man. Stiva reste ju dit en yttersta gång enkom för att beveka honom.

Anna Jag har slutat hoppas, och det kvittar mig lika om han beviljar mig skilsmässa eller inte.

Vronskij Sluta inte hoppas. Han kan ge med sig.

Anna Du känner honom inte. Han ger sig aldrig.

Vronskij Inte Stiva heller.

Anna Stiva är mjukare. Det blir han som viker sig.

Vronskij Din man är inte omöjlig.

Anna Han är storslagen, storsint, ädel, generös och allt vad du vill när det gäller godhet, men min son är det enda han har kvar av mig.

Vronskij Jag måste fara.

Anna Hälsa prinsessan från mig. (*Vronskij går utan ett ord vidare.*)

Varför är alla män så otroligt dumma? Varför kan de aldrig försöka förstå oss kvinnor? Vi förstår dem och genomskådar dem som de obotliga skälmar och narrar de är, men de kan aldrig fatta att det kvinnliga förståndet just genom sin överkänslighet är en så överlägset mera värdefull tillgång än all deras manliga ypperlighets erbarmliga fåfänga och självbedrägeri. Ja, res, Vronskij, och kom tillbaka med nya undanflykter, bortförklaringar, falska bedyranden och lögner att spåda på vårt förfallande förhållande med, som sedan länge är döende och bara upprätthålls med konstgjord andning, ty när kärleken är död finns det inget liv kvar.

Scen 3. Hos Karenin.

Stiva Jag bönfaller dig, Alexej Alexandrovitj.

Karenin Du bara plågar mig och dig själv med denna pinsamhet. Saken är klar och utagerad för länge sedan. Det finns ingenting mera att säga. Hon kan inte ha båda barnen och dessutom låta dem heta Karenin.

Stiva Det kan gälla livet, Alexej Alexandrovitj. Du vet inte till vilka ytterligheter hon kan gå. Denna situation har under tre månader drivit henne ständigt närmare avgrunden. Hon håller på att gå upp i limningarna. Hon håller inte länge till, och ingen är betjänt av en katastrof.

Karenin Hotar du mig? Jag är oemottaglig för utpressning.

Stiva Hon är beredd att låta dig behålla sonen bara du ger henne skilsmässa.

Karenin Försöker du bluffa mig? Jag känner henne. Sin son är det sista i livet hon släpper. Är du så desperat att du försöker tubba mig med lögner?

Stiva Jag vill bara rädda hennes liv.

Karenin Jag känner henne. Antag att jag låter henne få skilsmässa och behåller hennes son. Ingenting kan i längden hålla henne borta från honom. Hon kommer på nytt och stjäla sig in i mitt hem bara för att få se honom, vilket hon gjorde på hans nioårsdag, vilket gjorde honom så upprörd av rörelse att det nästan kostade hans liv! Han trodde hon var död!

Stiva För att ni inbillat honom så sjuka fantasier bara för att begrava henne levande för era minnen, vilket bara gör henne mera levande för er och för honom!

Karenin Det är nog nu. Jag skall tänka på saken.

Stiva Det betyder nej. Jag känner dig.

Karenin Jag meddelar dig per telegram när du återvänt till Moskva.

Stiva Vad som helst för att slippa mig och henne, eller vad? Karenin, skona henne!

Karenin Hon har aldrig skonat mig!

Stiva Hon är en moder!

Karenin Som missbrukat sitt moderskap med att göra allt för att fördärva mitt namn och min familj! (*de tystnar*) – Gå nu. Du får besked i Moskva.

Stiva (reser sig) Ursäkta att jag besvärade en sista gång. Det skall inte bli fler gånger. (*går*)

Karenin Naturligtvis måste jag avslå deras begäran. Vår son är ju allt jag har kvar av henne. Lika litet som hon kan släppa honom kan hon begära att jag skall göra det. Skulle hon låta mig få honom för en skilsmässa? Stackars Stiva, det var ett förtvivlat försök från din sida, men jag låter mig varken luras mera av henne eller av dig. (*begraver sig i skrivbordsarbete*)

Scen 4. Stationen.

Vronskij ankommer fullkomligt uppriven och ifrån sig.

Personalen visar honom in till ett rum där Anna ligger på ett bord på rygg fullkomligt massakrerad men med huvudet oskadat.

Förkrossad faller han ner framför henne och kan inte resa sig på en lång stund.

Vronskij (efter att han med stor svårighet rest sig) Vad som helst men inte detta! Ack, älskade vi dig så dåligt att du måste vedergälla oss på detta sätt? Räckte inte all vår kärlek till? Nej, vi var inte värdiga dig. Både jag och Karenin svek dig, ty ditt behov av kärlek översteg vår bristfälliga manliga förmåga. Hur kan jag mera leva efter detta? Och vad är det för att liv du lämnar kvar åt dina barn? Nu får Karenin hand om båda, ty jag kan bara försvinna, så långt härifrån som möjligt, till något krig någonstans, där det enda nyttiga som finns kvar av mig kan komma till användning, nämligen mitt vapen. Allt annat av mig har du tagit med dig in i döden, ty jag gav dig allt jag hade, och det var inte tillräckligt, bara ett meningslöst offer för ingenting, ty all vår kärlek, alla våra lyckliga stunder är mördade med dig. Jag klandrar dig inte. Du var bara kvinna, allt du ville var kärlek, och ju mer du fick av den, desto mer ville du ha, så att det i längden måste bli otillräckligt. Då lämnade du din älskare som du tidigare lämnat din man för att söka lyckan annanstans. Måtte du finna den. Inget liv förgås utan att det börjar på nytt, och till din heder måste det framhållas, att det liv du gav oss som du tillät älska dig skall vi leva vidare på för alltid. (sjunker åter ihop förkrossad framför henne helt tillintetgjord. Ridå.)

Post mortem

Som en av världslitteraturens mest dramatiska kvinnogestalter, om inte den mest dramatiska, har Anna Karenina alltid utgjort ett tacksamt ämne för dramatiseringar, och så har hon också utsatts för ett oöverskådligt antal sådana och inte mindre än fyra storfiler, den senaste så sent som i år. Varje version har kommit med nya infallsvinklar på dramat och karaktärerna och egentligen aldrig stämt särskilt väl överens med varandra, varför det inte alls är malplacerat att komma med ytterligare beräkningar av problematiken.

C.L. 15.6.2013